

NÂNG CAO HIỆU QUẢ DẠY - HỌC CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ VÀ PHÁP LUẬT Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC HẢI PHÒNG HIỆN NAY

Phạm Thị Huyền

Khoa Lý luận Chính trị

Email: huyenpt@dhhp.edu.vn

Ngày nhận bài: 19/8/2019

Ngày PB đánh giá: 19/9/2019

Ngày duyệt đăng: 27/9/2019

TÓM TẮT: Trong trường đại học, cao đẳng, các môn Lý luận chính trị và Pháp luật có vai trò quan trọng. Nó giúp người học xây dựng thế giới quan, phương pháp luận khoa học, nâng cao trình độ tư duy lý luận, bản lĩnh chính trị và ý thức pháp luật cho thế hệ trẻ. Trong thời gian vừa qua, Trường Đại học Hải Phòng đã thực hiện tốt công tác giảng dạy các môn học này cho sinh viên, song vẫn còn những hạn chế. Do vậy cần tiếp tục nâng cao hiệu quả dạy - học, đáp ứng yêu cầu đào tạo của Nhà trường trong giai đoạn mới.

Từ khóa: *hiệu quả dạy - học, dạy - học các môn Lý luận chính trị và Pháp luật, Trường Đại học Hải Phòng.*

IMPROVE THE EFFECTIVENESS OF TEACHING AND STUDYING POLITICAL REASONING AND LAW AT HAI PHONG UNIVERSITY NOWADAYS

ABSTRACT: At Universities, Colleges, the political reasoning and law play important roles. It helps students to have a conception of the world and scientifically way to reason, improve the level of reflecting, political bravery and the sense of law for the new generation. Lately, Hai Phong University has done the teaching works of these subjects for students well, however, there are still some backwards. So that nowadays, the effectiveness of teaching and studying political reasoning and law needs to be improved more, satisfy the training needs of Hai Phong University in the new situation.

Key words: *the effectiveness of teaching and studying, teaching and studying political reasoning and law, Hai Phong University.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong trường đại học, cao đẳng, các môn Lý luận chính trị và Pháp luật có vai trò quan trọng. Các môn học này trang bị cho người học tri thức lý luận của khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam và kiến thức pháp luật một cách có hệ thống, qua đó giúp người học xây dựng thế giới quan, phương pháp luận khoa học, nâng cao trình độ tư duy lý luận, bản lĩnh chính trị,

phẩm chất đạo đức cách mạng và ý thức pháp luật cho thế hệ trẻ.

Trong thời gian vừa qua, Trường Đại học Hải Phòng đã thực hiện tốt công tác giảng dạy các môn Lý luận chính trị và Pháp luật cho các bậc học và các hệ đào tạo của Nhà trường. Tuy nhiên trong bối cảnh hiện nay, việc dạy - học các môn Lý luận chính trị và Pháp luật cần có nhiều đổi mới, đáp ứng yêu cầu đào tạo trong tình hình mới của Nhà trường.

2. NỘI DUNG

2.1. Vai trò của các môn Lý luận chính trị và Pháp luật trong các trường đại học

Giảng dạy các môn Lý luận chính trị và Pháp luật nhằm cung cấp thế giới quan, phương pháp luận khoa học và nâng cao ý thức pháp luật cho người học.

Trong các trường đại học, cao đẳng, việc giảng dạy các môn Lý luận chính trị và Pháp luật góp phần quan trọng đối với nhiệm vụ giáo dục lý luận chính trị, kiến thức pháp luật cho sinh viên – đội ngũ trí thức tương lai của đất nước, từ đó giúp người học hình thành thế giới quan, phương pháp luận khoa học, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, lòng yêu nước, xây dựng đạo đức, lối sống lành mạnh, ý thức tôn trọng và nghiêm chỉnh chấp hành Hiến pháp và pháp luật. Qua học tập các môn Lý luận chính trị và Pháp luật, người học có cơ sở lý luận định hướng cho cuộc sống, nhận thức đúng đắn thực tiễn thế giới cũng như tự nhận thức bản thân để từ đó xác định lý tưởng, hệ giá trị, lối sống, nếp sống của mình, ý thức pháp luật của mình. Thế giới quan đúng đắn, khoa học là tiền đề để xác lập nhân sinh quan tích cực. Việc học tập các môn Lý luận chính trị và Pháp luật còn cung cấp cho người học lý luận về phương pháp, hệ thống các quan điểm, các nguyên tắc chỉ đạo con người xây dựng, lựa chọn và vận dụng các phương pháp trong nhận thức và thực tiễn nhằm giải quyết tốt các vấn đề trong thực tiễn, nâng cao hiệu quả hoạt động thực tiễn.

Các môn Lý luận chính trị và Pháp luật góp phần đào tạo nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa

Trong các trường đại học, cao đẳng, bên cạnh việc học tập kiến thức chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp thì việc trang bị các môn Lý luận chính trị và Pháp luật cho người học đã giúp người học có sự hiểu biết sâu sắc, đầy đủ, toàn diện về các tri thức lý luận và kiến thức pháp luật, nâng cao trình độ và năng lực tư duy lý luận khoa học, ý thức pháp luật. Đây là yếu tố quan trọng để ngành Giáo dục đào tạo được nguồn nhân lực vừa giỏi chuyên môn, nghiệp vụ vừa vững vàng về lập trường chính trị, có phương pháp luận khoa học, có ý thức tuân thủ pháp luật, đủ năng lực xây dựng và phát triển đất nước trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế.

Các môn Lý luận chính trị và Pháp luật giúp sinh viên có lập trường tư tưởng kiên định, bản lĩnh chính trị vững vàng, góp phần tích cực vào sự nghiệp cách mạng của dân tộc.

Trong bối cảnh phát triển của thế giới hiện nay, bên cạnh những mặt tích cực thì mặt trái của kinh tế thị trường, của toàn cầu hóa cũng tác động mạnh mẽ đến mỗi quốc gia trong đó có Việt Nam thì việc giáo dục chính trị, tư tưởng, lý tưởng... cho thanh niên, sinh viên là nội dung cốt yếu nhằm bồi đắp cho họ lập trường tư tưởng kiên định, bản lĩnh chính trị vững vàng, trung thành với mục tiêu lý tưởng cách mạng, con đường đi lên chủ nghĩa xã hội và công cuộc đổi mới của đất nước, góp phần tích cực vào sự nghiệp cách mạng của dân tộc.

Qua học tập các môn Lý luận chính trị và Pháp luật giúp thanh niên, sinh viên có lòng tự hào dân tộc, tinh thần tự tôn dân tộc và tinh thần quốc tế đúng đắn; biết đặt lợi ích của quốc gia, dân tộc lên trên, lên trước hết; nêu cao tinh thần trách nhiệm của tuổi

trẻ đối với bản thân, gia đình, cộng đồng, và xã hội; luôn có ý thức tôn trọng và nghiêm chỉnh chấp hành Hiến pháp và pháp luật, như tinh thần đại hội XII của Đảng chỉ ra cần chú trọng giáo dục, rèn luyện thanh niên với các nội dung cốt lõi: “nhân cách, đạo đức, trí tuệ, năng lực sáng tạo, thể chất, tâm hồn, trách nhiệm xã hội, nghĩa vụ công dân, ý thức tuân thủ pháp luật” [2].

2.2. Tình hình dạy – học các môn Lý luận chính trị và pháp luật ở Trường Đại học Hải Phòng hiện nay

Những kết quả đạt được trong công tác giảng dạy các môn Lý luận chính trị và Pháp luật ở Trường Đại học Hải Phòng:

- Nhà trường có đội ngũ giảng viên Lý luận chính trị và Pháp luật có chuyên môn vững vàng, nhiệt huyết trong công tác giảng dạy và có tinh thần trách nhiệm cao với công việc.

Trường Đại học Hải Phòng, tổ chức tiền thân là Trường Trung học Sư phạm và Trường Cao đẳng Sư phạm Hải Phòng được thành lập vào năm 1959 đến nay, trải qua 60 năm xây dựng, trưởng thành, Nhà trường đã có bước phát triển nhanh cả về quy mô và nâng cao về chất lượng đào tạo, góp phần cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa Thành phố và đất nước.

Công tác giảng dạy các môn Lý luận chính trị và Pháp luật ở Trường Đại học Hải Phòng do Khoa Lý luận Chính trị đảm nhiệm. Khoa Lý luận Chính trị được thành lập từ tháng 9 năm 2006 trên cơ sở Tổ Lý luận Mác - Lênin của Trường Đại học Hải phòng. Hiện nay, Khoa có 23 cán bộ giảng viên, trong đó có 22 giảng viên có trình độ từ thạc sĩ trở lên (01 PGS, 07 tiến sĩ, 02 nghiên cứu sinh, 01 GV cao cấp, 13 giảng

viên chính). Khoa trực tiếp phụ trách đào tạo, quản lý sinh viên mã ngành Giáo dục chính trị và đảm nhiệm việc giảng dạy các môn Lý luận chính trị, Pháp luật và đảm nhiệm nhiệm vụ giáo dục tư tưởng, chính trị, ý thức pháp luật cho sinh viên trong toàn trường. Nhiều năm qua, đội ngũ giảng viên của Khoa không ngừng học tập, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, đáp ứng yêu cầu đào tạo của Nhà trường, xã hội. Trong công tác giảng dạy và nghiên cứu khoa học, các cán bộ giảng viên rất tâm huyết với chuyên môn, nhiệt tình, trách nhiệm trong từng bài giảng; tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy, phương pháp kiểm tra, đánh giá đáp ứng yêu cầu đào tạo trong tình hình mới. Các giảng viên luôn có ý thức định hướng cho sinh viên vận dụng những tri thức đã học vào lý giải, giải quyết những vấn đề trong thực tiễn, liên hệ, vận dụng những tri thức đó vào hoạt động thực tiễn của mình để việc học trở nên thiết thực, bổ ích.

Từ đó, kết quả học tập các môn Lý luận chính trị và Pháp luật của sinh viên Nhà trường đã đạt được kết quả tích cực. Sinh viên tốt nghiệp Trường Đại học Hải Phòng được các cơ sở sử dụng nhân lực đánh giá cao về phẩm chất đạo đức, năng lực công tác, khả năng tư duy, tinh thần trách nhiệm với công việc... cũng là có một phần đóng góp không nhỏ của Khoa trong công tác đào tạo của Nhà trường.

- Đa số sinh viên Nhà trường đã nghiêm túc học tập các môn Lý luận chính trị và Pháp luật và đạt được những kết quả tích cực.

Nhận thức rõ vai trò của việc dạy - học các môn Lý luận chính trị và Pháp luật trong trường đại học, những năm qua Trường Đại học Hải Phòng đã luôn quan

tâm, chú trọng công tác giáo dục chính trị, tư tưởng và hoạt động giảng dạy các môn Lý luận chính trị và Pháp luật cho sinh viên nhà trường. Đa số sinh viên Nhà trường có ý thức tốt trong học tập, trong đó có các môn Lý luận chính trị và Pháp luật. Qua học tập các môn học này, sinh viên được trang bị tri thức lý luận và kiến thức pháp luật, có trình độ và năng lực tư duy lý luận khoa học, có các phẩm chất đạo đức tốt đẹp đáp ứng yêu cầu nguồn nhân lực cao của Thành phố và đất nước. Đúng như Trung tâm kiểm định chất lượng giáo dục thuộc Hiệp hội các trường

đại học, cao đẳng Việt Nam khi kiểm định chất lượng giáo dục của Nhà trường đã đánh giá: “Sinh viên của Trường thực hiện nghiêm túc Quy chế đào tạo và các quy định của Trường; hiểu biết pháp luật và nghiêm chỉnh chấp hành pháp luật, chính sách chủ trương của Đảng và Nhà nước” [4]. Trong những năm gần đây, kết quả học tập các môn Lý luận chính trị và Pháp luật của sinh viên Nhà trường đã được cải thiện đáng kể: Trên 90% sinh viên đạt từ điểm D trở lên ngay từ lần thi thứ nhất, nhiều sinh viên đã hứng thú với môn học và thi đạt kết quả cao.

Bảng 1: Kết quả thi kết thúc học phần các môn Lý luận chính trị và Pháp luật năm học 2017 – 2018

Đơn vị tính: %

Học phần	Điểm A	Điểm B	Điểm C	Điểm D	Điểm F
Nguyên lý cơ bản của CN Mác– Lênin 1	6,4	24,9	22,4	27,7	6,3
Nguyên lý cơ bản của CN Mác– Lênin 2	2,0	21,45	28,6	23,4	5,3
Tư tưởng Hồ Chí Minh	0,8	19,3	31,7	17,9	6,8
Đường lối cách mạng của ĐCS Việt Nam	2,0	14,7	31,0	27,0	7,4
Pháp luật đại cương	1,1	13,9	35	29,2	3,5

Nguồn: Tổng hợp từ kết quả thi trên hệ thống quản lý đào tạo của Nhà trường

Bảng 2: Kết quả thi kết thúc học phần các môn Lý luận chính trị và Pháp luật năm học 2018 – 2019

Đơn vị tính: %

Học phần	Điểm A	Điểm B	Điểm C	Điểm D	Điểm F
Nguyên lý cơ bản của CN Mác– Lênin 1	3,3	14,4	22	12	10,7
Nguyên lý cơ bản của CN Mác– Lênin 2	2,0	21,2	29,4	10,6	2,5
Tư tưởng Hồ Chí Minh	1,0	21,6	37,5	18,0	6,8
Đường lối cách mạng của ĐCS Việt Nam	16,2	24,5	22,3	11,2	4,4
Pháp luật đại cương	1,2	12,6	33,8	28,8	6,6

Nguồn: Tổng hợp từ kết quả thi trên hệ thống quản lý đào tạo của Nhà trường

Một số hạn chế trong công tác giảng dạy các môn Lý luận chính trị và Pháp luật ở Trường Đại học Hải Phòng

Đội ngũ giảng viên các môn Lý luận chính trị và Pháp luật luôn nhận thức được vị trí, vai trò của các môn học trong cung cấp tri thức, hình thành thế giới quan, ý thức pháp luật cho sinh viên nên đã không ngừng nỗ lực nâng cao chất lượng giảng dạy các môn học. Tuy nhiên, trong thực tế hiệu quả giảng dạy các môn Lý luận chính trị và Pháp luật chưa cao, một bộ phận sinh viên chưa hứng thú với môn học. Tình trạng đó do nhiều nguyên nhân:

- *Kết cấu chương trình các môn Lý luận chính trị và Pháp luật giảng dạy trong thời gian vừa qua còn bất hợp lý*

Năm 2008, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành chương trình, giáo trình mới cho các môn Lý luận chính trị với thời lượng giảng dạy bị rút ngắn so với chương trình trước đó khá nhiều. Việc tích hợp các môn: Triết học Mác – Lênin, Kinh tế chính trị Mác – Lênin và Chủ nghĩa xã hội khoa học thành môn Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin khiến cho các giảng viên phải giảng dạy cả phần không được đào tạo chuyên sâu. Vì vậy, việc đảm bảo truyền tải những tri thức lý luận một cách chuẩn xác, đầy đủ đã khó, càng khó hơn để bài giảng đó hay, hấp dẫn người học.

Mặt khác để bài giảng các môn Lý luận chính trị và Pháp luật sâu sắc, cuốn hút người học, đòi hỏi các giảng viên không chỉ vững vàng về kiến thức chuyên môn mà còn phải có hiểu biết xã hội đủ rộng, phải thường xuyên cập nhật những biến đổi của thực tế cuộc sống. Tuy nhiên, nhiều năm nay, Bộ Giáo dục và Đào tạo

không tổ chức tập huấn cho toàn thể đội ngũ giảng viên giảng dạy các môn Lý luận chính trị, còn với đội ngũ giảng viên giảng dạy Pháp luật rất ít lần được tập huấn nên nếu giảng viên không tự học tập, tự bồi dưỡng sẽ không cập nhật được những tri thức mới, bài giảng sẽ không đáp ứng, không giải quyết được những vấn đề đang đặt ra trong thực tiễn cuộc sống.

- *Nội dung bài giảng còn nặng về kiến thức hàn lâm nên chưa thật sự cuốn hút người học*

Nội dung giáo trình, bài giảng các môn Lý luận chính trị còn nặng về kiến thức hàn lâm nên chưa thật sự hấp dẫn người học. Để bài giảng các môn học này hay và hấp dẫn thì phương pháp giảng dạy của giảng viên có vai trò rất quan trọng. Ngoài việc đảm bảo kiến thức bài giảng sâu sắc, giảng viên phải biết gắn lý luận với thực tiễn. Đảm bảo nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn trong dạy học nói chung, dạy học các môn Lý luận chính trị và Pháp luật nói riêng có vai trò đặc biệt quan trọng. Hồ Chí Minh đã viết: “Thống nhất lý luận với thực tiễn là một trong những nguyên tắc cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin. Thực tiễn không có lý luận hướng dẫn thì thành thực tiễn mù quáng. Lý luận mà không liên hệ với thực tiễn là lý luận suông” [3]. Thời gian vừa qua, nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn trong giảng dạy, học tập các môn Lý luận chính trị và Pháp luật ở Trường Đại học Hải Phòng đã được các giảng viên chú trọng. Trong giảng dạy, các thầy, cô không chỉ làm rõ các tri thức khoa học mà còn trình bày để các tri thức lý luận soi rõ thực tiễn cuộc sống, nắm bắt những thay đổi, những vấn đề đặt ra trong thực tiễn đưa vào nội dung bài giảng để bài giảng sinh

động, phong phú, dễ hiểu...Tuy nhiên, việc vận dụng nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn trong dạy học các môn Lý luận chính trị và Pháp luật còn hạn chế. Một số giảng viên chưa tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy, giảng dạy theo “lời mòn”, “xơ cứng”. Giảng viên chưa quan tâm đến các vấn đề mới đang đặt ra trong thực tiễn cuộc sống để liên hệ với bài giảng nên bài giảng còn đơn điệu, tẻ nhạt... Bên cạnh đó, do các trang thiết bị trang bị cho các phòng học của Nhà trường như máy chiếu, loa, mic... còn rất hạn chế nên giảng viên khó thực hiện đổi mới phương pháp giảng dạy, khó áp dụng công nghệ thông tin... nên bài giảng kém sinh động, hấp dẫn, thu hút người học...

- Ý thức tự học, tự nghiên cứu của nhiều sinh viên còn thấp nên hạn chế khả năng tiếp thu

Kiến thức các môn Lý luận chính trị và Pháp luật tương đối khó, trừu tượng và khái quát, sinh viên lại học các môn này ở năm thứ nhất, thứ hai, do các em vừa tốt nghiệp bậc THPT, kiến thức thực tế, những trải nghiệm cuộc sống của các em còn rất ít. Bên cạnh đó, những năm học bậc THPT hầu như các em chỉ chú tâm vào các môn thi, xét tuyển đại học, không chú ý tới các môn khoa học xã hội (trừ số ít các em thi khối này) nên hầu hết sinh viên thiếu hụt nền tảng kiến thức lịch sử, xã hội. Mặt khác, với đào tạo tín chỉ hiện nay, để lĩnh hội được kiến thức môn học đòi sinh viên phải tự học rất nhiều nhưng khả năng tự học của nhiều sinh viên còn kém. Các em không dành thời gian thỏa đáng cho việc tự học, ngại đọc giáo trình, tài liệu tham khảo, không chịu đào sâu suy nghĩ, thụ động lĩnh hội tri thức từ bài giảng của giảng viên nên các em càng thấy

khó hiểu, khó lĩnh hội kiến thức các môn Lý luận chính trị và Pháp luật, hiệu quả học tập thấp.

2.3 Một số khuyến nghị và biện pháp nhằm nâng cao hiệu quả dạy – học các môn Lý luận chính trị và Pháp luật ở Trường Đại học Hải Phòng hiện nay

2.3.1. Một số khuyến nghị đối với Bộ Giáo dục và Đào tạo và Trường Đại học Hải Phòng

Đối với Bộ Giáo dục và Đào tạo: Tiếp tục kiện toàn chương trình, giáo trình các môn các môn Lý luận chính trị, Pháp luật và đội ngũ giảng viên giảng dạy. Để giảng viên lý luận chính trị thực hiện tốt công tác giảng dạy, hàng năm Bộ Giáo dục và Đào tạo cần tổ chức tập huấn cho toàn thể đội ngũ giảng viên giảng dạy các môn lý luận chính trị để qua đó giảng viên bổ sung, nâng cao kiến thức chuyên môn và cập nhật tình hình kinh tế, chính trị, xã hội của đất nước và thế giới. Từ đó, giảng viên có thể gắn những lý luận trong bài giảng với thực tiễn để bài giảng trở nên phong phú, sinh động, mang hơi thở cuộc sống. Các đợt tập huấn còn tạo cơ hội để các giảng viên Lý luận chính trị của các trường đại học, cao đẳng trao đổi chuyên môn, kinh nghiệm giảng dạy. Mặt khác, qua các đợt tập huấn, cảm nhận được sự quan tâm của Đảng, Nhà nước đối với đội ngũ giảng viên giảng dạy các môn Lý luận chính trị còn giúp các giảng viên thêm yêu nghề, thêm yêu bộ môn mình đang giảng dạy, cũng như nhận thức được rõ hơn về trách nhiệm của mình.

Đối với môn Pháp luật giảng dạy trong các trường đại học, cao đẳng, Bộ Giáo dục và Đào tạo cũng cần ban hành chương trình, giáo trình thống nhất trong

toàn quốc và thường xuyên tổ chức tập huấn cho đội ngũ giảng viên giảng dạy Pháp luật. Việc đưa nội dung pháp luật phòng chống tham nhũng vào môn học Pháp luật đại cương theo Chỉ thị số 10/CT - TTg ngày 12/6/ 2013 của Thủ tướng Chính phủ và Công văn số 5571- BGDĐT - TTg ngày 13/8/2013 của Bộ Giáo dục và Đào tạo cũng cần được nghiên cứu, đánh giá tổng kết và rút kinh nghiệm từ đó có hướng dẫn thống nhất về công tác giảng dạy thông qua các đợt tập huấn cho đội ngũ giảng viên.

Ngoài ra, Bộ Giáo dục và Đào tạo cần có chính sách để hàng năm giảng viên Lý luận chính trị, giảng viên Pháp luật được đi thực tế để qua đó tăng thêm kiến thức thực tiễn phục vụ cho công tác giảng dạy.

Đối với Trường Đại học Hải Phòng

Với mục tiêu “trở thành trung tâm Giáo dục – Đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ vững mạnh vùng duyên hải Bắc bộ”, Trường Đại học Hải Phòng đã chuyển mạnh đào tạo theo hướng ứng dụng, đáp ứng nhu cầu xã hội. Nhà trường sắp bước vào giai đoạn tự chủ nên nâng cao chất lượng đào tạo, thu hút được sinh viên, đáp ứng yêu cầu của người sử dụng lao động là vấn đề sống còn với Nhà trường. Do vậy, trong bối cảnh hiện nay, nâng cao chất lượng dạy và học là yêu cầu cấp thiết đặt ra cho Nhà trường, đặc biệt là cho lĩnh vực đào tạo. Nhằm nâng cao hiệu quả dạy – học, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của Nhà trường, giảng viên giảng dạy các môn Lý luận chính trị và Pháp luật cần Nhà trường đầu tư nhiều hơn các trang thiết bị phục vụ cho hoạt động dạy và học, như máy chiếu, loa, mic... để giảng viên có thể tổ chức các tiết học sinh động, hấp dẫn.

Ngoài ra, để học tập các môn Lý luận chính trị và Pháp luật hiệu quả, sinh viên không chỉ học trong các giờ lên lớp mà thông qua các giờ trải nghiệm, đi thực tế sẽ giúp các em lĩnh hội tốt tri thức và qua đó hiểu sâu sắc hơn những tri thức đã học trong thực tiễn cuộc sống. Do vậy, Nhà trường thông qua các tổ chức Đoàn thanh niên, Hội sinh viên, các câu lạc bộ... phối hợp với khoa chuyên môn tổ chức các hoạt động ngoại khóa, như: tổ chức tham quan thực tế (viện bảo tàng, khu di tích lịch sử, các cơ sở kinh tế, khu kinh tế của địa phương...), gặp gỡ, giao lưu với các tổ chức hội ở địa phương (tổ chức Công đoàn, hội Nông dân, hội Phụ nữ...). Thường xuyên tổ chức cho sinh viên nghe phổ biến tình hình thời sự trong nước và quốc tế và các cuộc thi tìm hiểu kiến thức các môn Lý luận chính trị và Pháp luật; nghiên cứu kết hợp đưa nội dung tuyên truyền, phổ biến kiến thức các môn học đó vào các hoạt động sinh hoạt chính trị cho sinh viên, tạo cho các em nhiều sân chơi bổ ích.

2.3.2. Một số biện pháp nhằm nâng cao hiệu quả dạy – học các môn Lý luận chính trị và pháp luật ở Trường Đại học Hải Phòng hiện nay

Giảng viên tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy, sử dụng linh hoạt các phương pháp dạy học tích cực.

Giảng viên cần kết hợp nhuần nhuyễn các phương pháp giảng dạy. Trong giảng dạy các môn Lý luận chính trị, phương pháp thuyết trình vẫn có một vai trò quan trọng. Tuy nhiên, để bài giảng sinh động, lôi cuốn và bổ ích, giảng viên cần kết hợp với các phương pháp khác như: phương pháp nêu vấn đề, phương pháp đàm thoại,

phương pháp thảo luận... Trong các môn Lý luận chính trị, số tiết thảo luận chiếm ít nhất 30%, do vậy, giảng viên cần tổ chức tốt các giờ thảo luận để qua đó sinh viên không chỉ hiểu hơn nội dung bài mà còn biết vận dụng các tri thức đó vào lý giải các vấn đề trong thực tiễn. Giảng viên giảng dạy, nhất là giảng dạy cho các ngành trọng điểm của Nhà trường cần tích cực đổi mới phương pháp theo hướng tiếp cận năng lực nghề nghiệp, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của người học.

Đối với giảng viên giảng dạy Pháp luật, trong giảng dạy lý thuyết giảng viên cần có minh họa bằng tình huống thực tế. Các bài tập cũng cần gắn với các tình huống pháp luật cụ thể, sát với thực tiễn. Giảng viên cần xem xét đến đối tượng người học (hệ đào tạo, ngành học...) để thiết kế bài giảng hợp lý. Giảng viên phải chú ý đến đặc điểm, khả năng tiếp thu, ý thức, thái độ của đối tượng người học để liên hệ, vận dụng kiến thức trong bài một cách phù hợp.

Tăng tính thực tiễn cho bài giảng các môn Lý luận chính trị và Pháp luật để bài giảng sinh động, cuốn hút người học.

Để thực hiện được điều này đòi hỏi giảng viên phải vận dụng tốt nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn trong quá trình giảng dạy, bên cạnh việc giảng viên phải có kiến thức chuyên môn sâu, rộng, vững vàng thì họ cũng cần có kiến thức liên ngành phong phú. Chỉ khi nào nắm được các kiến thức khoa học vững vàng, sâu sắc, giảng viên mới có thể dễ dàng gắn các tri thức lý luận đó với thực tiễn. Do vậy, trong suốt quá trình công tác của mình, giảng viên phải không ngừng học tập nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, đặc biệt ý thức việc tự học

để nâng cao hiểu biết giúp bài giảng của giảng viên sâu sắc, sinh động, giàu sức thuyết phục. Trong mỗi đơn vị kiến thức, giảng viên cần gợi mở, hướng dẫn giúp sinh viên rút ra ý nghĩa thực tiễn của vấn đề nghiên cứu và biết cách liên hệ, vận dụng nội dung đã học vào thực tiễn.

Đổi mới hình thức kiểm tra, đánh giá kết quả học tập các môn Lý luận chính trị và Pháp luật của sinh viên theo định hướng tiếp cận năng lực.

Việc đánh giá kết quả học tập không lấy việc kiểm tra khả năng tái hiện kiến thức đã học làm trung tâm của việc đánh giá mà cần chú trọng khả năng vận dụng sáng tạo tri thức đã học thực tế cuộc sống, biết cách giải quyết các vấn đề trong thực tiễn. Các tổ bộ môn cần xây dựng được hệ thống câu hỏi kiểm tra được việc nắm tri thức của sinh viên, đồng thời cũng đánh giá được sự vận dụng những tri thức đó vào thực tế xã hội, ngành nghề đào tạo.

Sinh viên nâng cao ý thức tự học, tự nghiên cứu

Để học tốt các môn Lý luận chính trị và Pháp luật, đòi hỏi sinh viên phải có giáo trình, tài liệu hướng dẫn học tập môn học, văn kiện Đại hội Đảng, các tài liệu tham khảo khác và phải tăng cường khả năng tự học. Trong quá trình tự học, sinh viên sẽ chủ động, tự giác nhận thức các tri thức của môn học với sự hướng dẫn của giảng viên. Quá trình tự học không chỉ giúp sinh viên chủ động chiếm lĩnh tri thức môn học mà còn giúp các em hình thành thói quen độc lập suy nghĩ, khả năng phát hiện và giải quyết những vấn đề lý luận đang đặt ra trong thực tiễn. Để tăng cường khả năng tự học, trước hết sinh viên phải nhận thức được tầm quan trọng của vấn

đề, tự giác học tập. Bên cạnh đó rất cần vai trò của giáo viên giảng dạy hướng dẫn, nhắc nhở, kiểm tra quá trình tự học của các em. Giảng viên cần yêu cầu sinh viên thực hiện nghiêm túc các nội dung tự học, hướng dẫn các em cách đọc tài liệu, cách ghi chép. Yêu cầu sinh viên bám sát các câu hỏi định hướng trong tài liệu hướng dẫn học tập, đồng thời giảng viên có thể cung cấp cho sinh viên những tài liệu cần thiết để các em tham khảo. Ngoài ra, cố vấn học tập, tổ chức Đoàn, Hội, Câu lạc bộ... mà sinh viên tham gia cũng cần có giải pháp hữu hiệu động viên, hướng dẫn giúp các em hình thành thói quen tự học.

4. KẾT LUẬN

Trường Đại học Hải Phòng trong suốt 60 năm xây dựng và phát triển luôn chú trọng nâng cao chất lượng đào tạo đáp ứng nguồn nhân lực cho Thành phố và xã hội. Các đơn vị trong Trường phấn đấu không ngừng góp phần thực hiện mục tiêu, sứ mạng của Nhà trường. Nằm trong truyền thống xây dựng và phát triển của Nhà trường, nhiều năm qua Khoa Lý luận

Chính trị đã luôn phấn đấu hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chính trị được giao. Trước tình hình mới của Nhà trường trong giai đoạn hiện nay, việc nâng cao hiệu quả dạy và học các môn Lý luận chính trị và Pháp luật là một yêu cầu cấp thiết để Khoa Lý luận Chính trị tiếp tục thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị của đơn vị và góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của Nhà trường.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo (2008), *Quyết định số 52/2008/QĐ-BGDĐT ngày 18/9/2008*
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội. *Hồ Chí Minh toàn tập* (1995), NXB Chính trị Quốc gia Hà Nội, tập 8.
3. Trường Đại học Hải Phòng (2018), *Báo cáo kiểm định chất lượng giáo dục*.
4. “Đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị trong các trường đại học”, <http://tapchicongsan.vn>
5. “Vai trò của người giảng viên trong việc đổi mới phương pháp giảng các môn lý luận chính trị”, <http://truongchinhtri.gov.vn>